

Sygn. akt V KK 253/14

POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 kpk
po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2014 r.

sprawy **M. G.**

skazanego z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 282 kk, art. 191 § 1 kk i in.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 17 lutego 2014 r.,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Ś.

z dnia 9 kwietnia 2013 r.,

p o s t a n o w i ł

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,

**2. obciążyć skazanego M. G. kosztami sądowymi
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Ś. uznał oskarżonego M. G. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 282 kk; z art. 191 § 1 kk; z art. 159 kk w zw. z art. 57a § 1 kk; z art. 288 § 1 kk w zw. z art. 57a § 1 kk; z art. 288 § 1 kk oraz czynu z art. 190 § 1 kk w zb. z art. 216 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 57a § 1 kk i za to skazał go na karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 57a § 2 kk orzekł wobec oskarżonego za czyn opisany w punkcie trzecim wyroku nawiązkę w kwocie 2 000 zł na rzecz pokrzywdzonego R. M. Na podstawie art. 46 § 1 kk orzekł wobec

oskarżonych M. G. oraz K. N. za czyn opisany w punkcie czwartym wyroku solidarnie obowiązek naprawienia w całości szkody wyrządzonej przestępstwem przez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego M. Z. kwoty 1 200 zł. Na podstawie art. 57a § 2 kk orzekł wobec oskarżonego M. G. za czyn opisany w punkcie drugim wyroku nawiązkę w kwocie 1 000 zł na rzecz pokrzywdzonego A. D. oraz zasądził od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe.

Od powyższego wyroku apelację złożył obrońca oskarżonego M. G. i zarzucając:

1. „naruszenie prawa materialnego, tj. art. 159 kk poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, iż M. G. dopuścił się, działając wspólnie i w porozumieniu, podczas gdy dla bytu tej kwalifikacji wymagana jest zgoda i wiedza sprawcy na działanie drugiego ze współsprawców, wspomagającego w agresywnych atakach;
2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 57a kk w zw. z art. 115 § 21 kk poprzez przyjęcie, iż czyn kwalifikowany z art. 190 § 1 kk w zb. z art. 216 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, czyn kwalifikowany z art. 159 kk oraz czyn kwalifikowany z art. 288 § 1 kk są występkami o charakterze chuligańskim, podczas gdy w ustaleniach faktycznych sądu brak jest elementów świadczących, iż czyny te zostały popełnione publicznie, z błahego powodu, z rażącym lekceważeniem porządku prawnego;
3. naruszenie prawa procesowego, tj.:
 - a) art. 4 kpk poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uwzględnienie wyłącznie okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonego, podczas gdy brak jednoznaczności co do tożsamości dawców śladów DNA, który to brak w połączeniu z zeznaniami świadków T. K. oraz zmienionych w toku postępowania zeznań Z. G., nie pozwala na przypisanie oskarżonemu sprawstwa czynu kwalifikowanego z art. 288 § 1 kk;
 - b) art. 5 § 2 kpk poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, wyrażające się niepowzięciem przez Sąd wątpliwości, a które na podstawie zgromadzonego materiału Sąd powinien dostrzec, co do:
 - I. rzeczywistego przebiegu zdarzenia w dniu 28 grudnia 2011 r. w G. w

restauracji H. z udziałem M. C. i M. Z.;

- II. rzeczywistego przebiegu zdarzenia w dniu 28 grudnia 2011 r. w G. w restauracji H. z udziałem R. M.;
- III. rzeczywistego przebiegu zdarzenia w dniu 28 grudnia 2011 r. w G. w restauracji H., a polegającego na zniszczeniu mienia,
- IV. rzeczywistego przebiegu zdarzenia w dniu 28 grudnia 2011 r. w S., a polegającego na zniszczeniu mienia,

a które to wątpliwości Sąd powinien był powziąć na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności zeznań świadków, których wersje tak co do przebiegu i rzeczywistego udziału i czynności sprawczych oskarżonego M. G., są odmienne, wzajemnie się wykluczają;

- c) art. 7 kpk poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, skutkujące wybiórczą oceną materiału dowodowego, poprzez uznanie za wiarygodnych i niedostrzeżenie różnic oraz ich labilności w zeznaniach świadków w osobach: [...],

4. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na:

- a) przyjęciu, iż M. G. w dniu 28 grudnia 2011 r. w G. w restauracji H. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej groźbą zamachu na życie i zdrowie, polegająca na słownym groźeniem pozbawieniem życia i pobiciem oraz łapiąc za ubranie w okolicy szyi, usiłował doprowadzić w dniu 29 grudnia 2011 r. M. C. do rozporządzenia mieniem, podczas gdy z zeznań [...], nie wynika, iż M. G. miał żądać pieniędzy i w tym też celu groził pokrzywdzonemu, nadto zgodnie z zeznaniami ewentualna groźba padła w chwili rozejścia się i nie była związana z żądaniem jakiegokolwiek kwoty;
- b) przyjęciu, iż M. G. użył przemocy wobec M. Z. oraz grożąc mu, miał zmusić pokrzywdzonego do zaniechania określonej czynności, podczas gdy z zeznań [...] oraz samego M. Z. - okoliczność taka nie wynika, nadto nie sposób przyjąć, że rozmowa z pokrzywdzonym miała na celu zmuszenie tego ostatniego do określonego zachowania się;
- c) przyjęciu, że M. G. uderzył R. M. krzesłem, podczas gdy z zeznań [...], wynika, iż oskarżony swoim zachowaniem czynu tego nie dokonał;
- d) przyjęciu, że M.G. umyślnie dokonał zniszczenia rzeczy w postaci dwóch

stołów i czterech krzeseł;

5. rażąco niewspółmierność kary, w sytuacji gdy M. G. w chwili popełnienia zarzucanych mu czynów był niekarany, nie posiada negatywnej opinii w miejscu zamieszkania, posiada uregulowany tryb życia”.

W konkluzji apelacji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia czynów przypisanych mu w pkt. 1, 2, 4 i 5 oraz o zmianę opisów czynów i kwalifikacji prawnej odnośnie pkt. 3 i 6, ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania właściwemu Sądowi Rejonowemu.

Ponadto apelację na niekorzyść oskarżonego M. G. wniósł oskarżyciel posiłkowy M. Z., zaskarżając wyrok Sądu I instancji w części dotyczącej kary i zarzucając rażąco niewspółmierność kar jednostkowych orzeczonych za czyny opisane w pkt. II i IV części wstępnej wyroku Sądu Rejonowego w Ś. oraz kary łącznej. Nadto zarzucił niezasadne wyeliminowanie art. 57a § 1 kk z kwalifikacji prawnej czynu z art. 191 § 1 kk.

Wyrokiem z dnia 17 lutego 2014 r. Sąd Okręgowy zaskarżony wyrok:

- I. zmienił odnośnie oskarżonego M. G. w ten sposób, że:
 - a) karę pozbawienia wolności wymierzoną temu oskarżonemu za czyn z art. 191 § 1 kk popełniony na szkodę M. Z. podwyższył do 10 miesięcy;
 - b) karę pozbawienia wolności wymierzoną temu oskarżonemu za czyn z art. 288 § 1 kk w zw. z art. 57 § 1 kk popełniony na szkodę M. Z. podwyższył do 1 roku;
 - c) orzeczoną wobec tego oskarżonego karę łączną pozbawienia wolności podwyższył do 2 lat i 2 miesięcy;
- II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy;
- III. wydatkami postępowania obciążył każdego z oskarżonych w częściach ich dotyczących.

Od powyższego wyroku kasację na korzyść skazanego złożył obrońca skazanego M. G. i zarzucając mu rażące naruszenie prawa, wpływające w sposób istotny na treść orzeczenia tj.:

- I. art. 457 § 3 kpk w zw. z art. 433 § 2 kpk w zw. z art. 458 kpk poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, skutkujące pominięciem w uzasadnieniu orzeczenia wykazania niesłuszności zarzutu naruszenia prawa materialnego tj. art. 159 kk w zw. z art. 158 § 1 kk i przyjęcie, iż o zamiarze świadomego współdziałania sprawców pobicia ma decydować wyłącznie wynik tego pobicia, niezależnie od możliwości ustalenia indywidualnej odpowiedzialności za powstanie konkretnych obrażeń;
 - II. art. 457 § 3 kpk w zw. z art. 433 § 2 kpk w zw. z art. 458 kpk w zw. z art. 424 § 2 kpk poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, skutkujące pominięciem w motywach pisemnych zaskarżonego wyroku obowiązku przytoczenia okoliczności, które sąd miał na względzie przy wymiarze kary określonej tym orzeczeniem, a które to podanie okoliczności w świetle wymierzenia w postępowaniu odwoławczym kary surowszej jest bezwzględnie konieczne;
 - III. art. 434 § 1 kpk poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, skutkujące pogorszeniem sytuacji oskarżonego wobec zaskarżenia jedynie części orzeczenia na niekorzyść oskarżonego i w oparciu o tą część ukształtowanie wymiaru kary w sposób, który ingeruje w rozstrzygnięcia niezaskarżone
- i wniósł na zasadzie art. 537 kpk o uchylenie w zakresie dotyczącym M. G. zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego i utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o oddalenie kasacji wobec jej oczywistej bezzasadności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja obrońcy skazanego M. G. jest bezzasadna w stopniu oczywistym.

Analiza przedmiotowej kasacji prowadzi do wniosku, że podniesienie w niej w zarzutu obrazy przepisów postępowania tj. art. 457 § 3 kpk w zw. z art. 433 § 2 kpk w zw. z art. 458 kpk miało na celu jedynie zainicjowanie postępowania kasacyjnego z naruszeniem dyspozycji art. 519 kpk oraz przy obejściu podstaw kasacji wskazanych w art. 523 § 1 kpk. Przytoczony zarzut kasacyjny w rzeczywistości zmierza do podważenia ustaleń faktycznych Sądu I instancji przyjętych za podstawę skazania M. G. i K. N. za czyn z art. 159 kk w zw. z art. 57a

§ 1 kk popełniony na szkodę R. M., a podzielonych następnie przez Sąd odwoławczy. Kwestionując bowiem fakt istnienia pomiędzy skazanym M. G. i K. N. świadomości współdziałania, skarżący w istocie podnosi zarzut błędności owych ustaleń. Taką zaś praktykę, jako w rzeczywistości stanowiącą obejście ustawowych ograniczeń podstaw kasacji określonych w art. 523 kpk, należy ocenić jako niedopuszczalną.

Wbrew twierdzeniom skarżącego orzeczenie Sądu Okręgowego w pełni spełnia standard wyznaczony przez art. 457 § 3 kpk. Należy podkreślić, iż Sąd Okręgowy w sposób rzetelny i wnikliwy dokonał analizy wszystkich zarzutów powołanych w apelacji obrońcy skazanego M. G. wniesionej od wyroku Sądu Rejonowego, w tym szczegółowo omówił przyczyny podzielenia stanowiska Sądu I instancji w kwestii świadomości wzajemnego zachowania i połączenia działań pomiędzy M. G. a K. N. Uzasadnienie orzeczenia Sądu odwoławczego zawiera powody jego rozstrzygnięcia oraz argumentację wyjaśniającą w sposób logiczny i rzeczowy, dlaczego nie podzielono zarzutów i wniosków zawartych w apelacji obrońcy. Wypada przy tym zauważyć, że skarżący nie zarzuca Sądowi Okręgowemu, iż w ogóle nie odniósł się do podniesionego w apelacji w pkt. I zarzutu, a jedynie wywodzi, że była to ocena niedostateczna, mało wnikliwa i lakoniczna. Tymczasem przepis art. 433 § 2 kpk może być naruszony jedynie wówczas, kiedy Sąd odwoławczy w ogóle nie ustosunkuje się do określonego zarzutu wskazanego w apelacji (wyrok SN z dnia 14 lutego 2013 r., II KK 127/12, Prok.i Pr.-wkł. 2013/5/19, LEX nr 1277698).

Nietrafny jest również drugi zarzut kasacyjny, dotyczący obrazy art. 457 § 3 kpk w zw. z art. 433 § 2 kpk w zw. z art. 458 kpk w zw. z art. 424 § 2 kpk. Bezspornie, gdy Sąd odwoławczy wydaje wyrok reformatoryjny, to powinien w zakresie odpowiadającym tej części wyroku, która została zmieniona, zastosować się do ogólnych wymogów uzasadniania wyroków wiążących sąd pierwszej instancji, a więc określonych w art. 424 § 1 i 2 kpk (wyrok SN z dnia 4.07.1974 r., III KRN 33/74, OSNKW 1974, z. 11, poz. 203; wyrok SN z dnia 2.10.2013 r., II KK 78/13, LEX nr 1375168; wyrok SN z dnia 3.12.2012 r., III KK 62/12, Prok.i Pr.-wkł. 2013/3/15). Uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego także w tym zakresie jest wyczerpujące i tym samym czyni zadość dyspozycji art. 424 § 2 kpk. Sąd

przedstawił przekonującą argumentację uzasadniającą konieczność podwyższenia orzeczonych wobec M. G. kar jednostkowych i w konsekwencji kary łącznej za czyny opisane w pkt. II i IV części wstępnej wyroku Sądu Rejonowego, w świetle okoliczności wskazanych w art. 53 kk. Wskazać przy tym należy, iż Sąd odwoławczy w pełni podzielił ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wyroku Sądu I instancji odnośnie występujących w sprawie okoliczności łagodzących i obciążających dotyczących wszystkich czynów i wynikających z nich okoliczności, jak też tych dotyczących samych oskarżonych. Wyraził jedynie odmienną ocenę owych okoliczności, akcentując znaczne nagromadzenie w niniejszej sprawie okoliczności obciążających, w świetle których wymierzone skazanym kary, zdaniem Sądu odwoławczego, raziły łagodnością.

Niezasadne jest również w realiach niniejszej sprawy odwoływanie się skarżącego do treści art. 434 § 1 kpk. Zgodnie z art. 434 § 1 zd. 1 kpk, warunkiem niezbędnym tego, aby Sąd odwoławczy mógł orzec na niekorzyść oskarżonego jest nie tylko, aby na niekorzyść tego oskarżonego wniesiony został środek odwoławczy, ale także, aby owo orzekanie na niekorzyść nastąpiło, co do zasady, w granicach zaskarżenia. Nadto, jeżeli środek odwoławczy pochodzi od tzw. podmiotu kwalifikowanego, sąd odwoławczy może orzec na niekorzyść oskarżonego tylko w razie "stwierdzenia uchybień podniesionych w środku odwoławczym lub podlegających uwzględnieniu z urzędu" (art. 434 § 1 zd. 2 kpk).

W niniejszej sprawie apelację na niekorzyść oskarżonego M. G. wniósł oskarżyciel posiłkowy M. Z. osobiście, podnosząc w niej niewspółmierność kary orzeczonej za czyny z pkt. II i IV części wstępnej wyroku Sądu Rejonowego orzeczonej w stosunku do M. G. kary łącznej. Myli się zatem skarżący podnosząc, iż zmieniając wymiar kary łącznej w stosunku do M. G., Sąd odwoławczy dopuścił się nieuprawnionej ingerencji w rozstrzygnięcie Sądu I instancji w zakresie niezaskarżonym na niekorzyść ww. oskarżonego. Sąd Okręgowy władny był bowiem orzec na niekorzyść oskarżonego w granicach zaskarżenia „na niekorzyść”, tj. w zakresie rozstrzygnięć dotyczących wymiaru orzeczonych w stosunku do oskarżonego M. G. kar jednostkowych za czyny z pkt. II i IV części wstępnej wyroku Sądu Rejonowego, ale również, w zakresie orzeczonej wobec ww. oskarżonego kary łącznej. Co więcej, jak podnosi się w doktrynie prawa karnego

oraz orzecznictwie Sądu Najwyższego, jeśli środek odwoławczy został wniesiony na niekorzyść oskarżonego osobiście, sąd odwoławczy zobowiązany jest rozpoznać go w granicach zaskarżenia pod kątem wszystkich uchybień wymienionych w art. 438 kpk, niezależnie od tego, jakie uchybienia wymienione zostały w środku odwoławczym (S. Zabłocki (w:) J. Bratoszewski, L. Gardocki, Z. Gostyński (red.), S. M. Przyjemski, R.A. Stefański, S. Zabłocki, Kodeks Postępowania Karnego. Komentarz, t. III, Warszawa 2004, str. 79-80; postanowienie SN z dnia 16.03.2001 r., V KKN 11/99, LEX nr 51665).

Rozstrzygając o karze łącznej, Sąd Okręgowy prawidłowo kierował się wskazaniem Kodeksu karnego o zasadach jej wymiaru i zasadnie uwzględnił fakt, iż łącznie podlegały kary, z których dwóch wymiar był wyższy od orzeczonego pierwotnie w wyroku Sądu I instancji, co w konsekwencji umożliwiło ukształtowanie kary łącznej w sposób mniej korzystny dla oskarżonego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy z mocy art. 535 § 3 kpk, orzekł jak w postanowieniu.